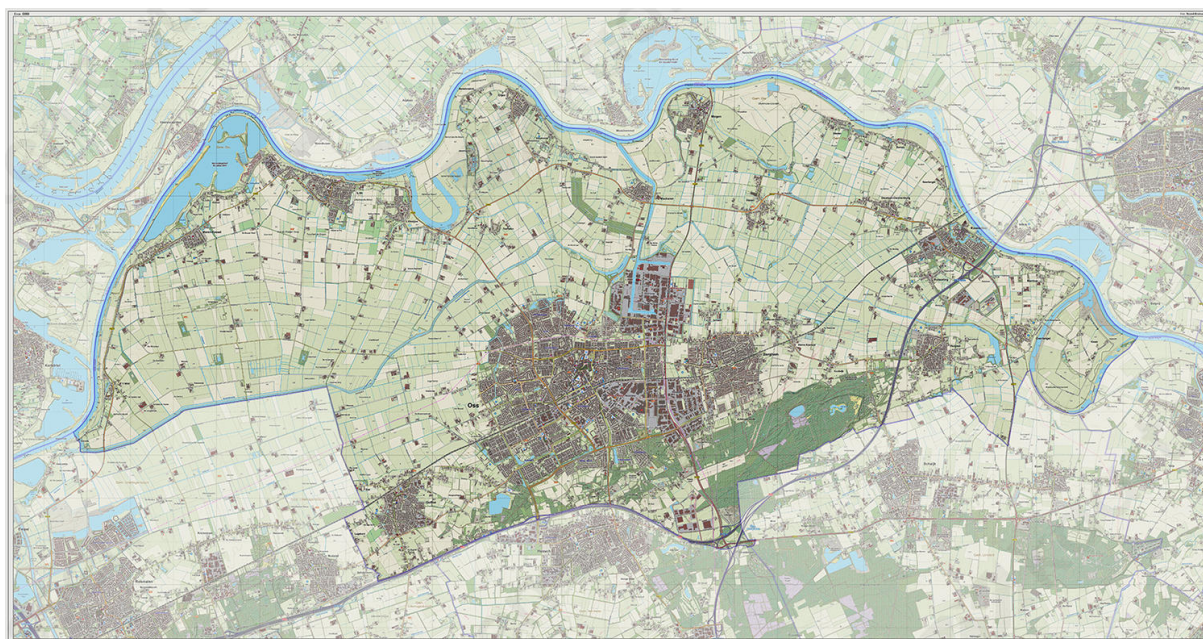

Programmaplan invoering Omgevingswet

Gemeente Oss

2020/2024

25 augustus 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. De Omgevingswet	5
2. De gemeente Oss	7
3. Ambities	9
4. Opbouw van het programma	13
5. Omgevingsvisie	13
6. Programma's	17
7. Omgevingsplan	17
8. Dienstverlening en vergunning	19
9. Anders werken	21
10. Digitalisering	22
11. Organisatie van het programma	24
12. Rol van college en gemeenteraad	24
13. Communicatie	26
14. Monitoring	27
15. Planning raadsbesluiten	28

Bijlagen:

Minimale acties volgens de VNG

Schema doelen- en inspanningennetwerk

Programma-organisatie

Inleiding

We bereiden ons voor op de Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2022 in werking treedt. De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. De wet regelt daarmee het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet stimuleert enerzijds ontwikkelingen en waarborgt anderzijds de kwaliteit van de (fysieke) leefomgeving onder het motto 'ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'.

Met de Omgevingswet wordt het stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien. Dit vraagt om een andere werk- en denkwijze van onze gemeente, maar ook van andere overheden, burgers en bedrijven. Er zijn straks minder regels die bovendien meer overzichtelijk zijn en er is meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk. Integrale afweging van initiatieven en het geven van vertrouwen zijn sleutelbegrippen. Het doel en de meerwaarde van een initiatief in de fysieke leefomgeving moet centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'

De invoering van de Omgevingswet pakken we programmatisch op. We maken hiermee een nieuwe start of herstart met dit nieuwe programmaplan. Aanleidingen daarvoor zijn de externe reflectie door Twijnstra & Gudde, besprekingen met de raads werkgroep en nu ook het uitstel van de invoering van de wet naar 2022. In dit plan zijn de aanbevelingen van Twijnstra en Gudde verwerkt.

Centraal in het programma staat de ontwikkeling van de nieuw kerninstrumenten die gemeenten krijgen om richting te geven aan de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving: de omgevingsvisie, programma's, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning. Daarnaast zijn 'anders werken' en de digitale ondersteuning belangrijke onderdelen in het programma. De genoemde onderdelen organiseren we projectmatig.

We hopen dat dit nieuwe programmaplan eraan bijdraagt dat we met energie en enthousiasme verder kunnen werken aan de verschillende projecten en vooral aan een beter Oss waar inwoners, bedrijven en gemeente samenwerken aan een goede leefomgeving voor iedereen.

Leeswijzer

Het programmaplan is op te delen in drie grote onderdelen:

De hoofdstukken 1 t/m 3 gaan in op de achtergrond van het programma. Hoofdstuk 1 geeft meer informatie over de omgevingswet, hoofdstuk 2 gaat in op de situatie in Oss en hoofdstuk 3 op de ambities die eerder zijn uitgesproken t.a.v. de omgevingswet en de leefomgeving.

In de hoofdstukken 4 t/m 10 komt de inhoud van het programma aan de orde. Hoofdstuk 4 beschrijft de opbouw van het programma waarna in de volgende hoofdstukken de verschillende projecten aan de orde komen.

In de hoofdstukken 11 t/m 17 vindt u de meer organisatorische en beheersmatige aspecten van het programma zoals communicatie, monitoring, planning en middelen. Een belangrijk onderdeel van dit deel is ook de rol van college en gemeenteraad bij het programma.

Hoofdstuk 1: De Omgevingswet

Steeds meer wordt duidelijk dat met de invoering van de Omgevingswet -na de transformatie van het sociale domein - nu ook in het ruimtelijk-economische domein een fundamentele verandering plaats vindt. De basis hiervan is gelegen in het feit dat de Omgevingswet de gebruiker centraal stelt en tegelijkertijd de zorgplicht voor een goede fysieke leefomgeving bij een ieder neer legt. Hiermee worden ook inwoners, bouwers, adviesbureaus, projectontwikkelaars, verenigingen, instellingen en andere partijen verantwoordelijk. Het passief naar de overheid kijken is hiermee voorbij. En dit vraagt van de hele maatschappij en dus ook van onze gemeentelijke organisatie, het college en de raad, een andere werkwijze met bijbehorende andere houding en gedrag.

Doelen van de Omgevingswet

De Omgevingswet heeft als motto 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. Dit lijken zo op het eerste gezicht twee kanten van een medaille en vragen om een goede balans. Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

De wet kent vier verbeterdoelen.

1. Inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak De Omgevingswet wil het omgevingsrecht eenvoudiger en inzichtelijker maken, en gaat 26 wetten, 60 Amvb's en 75 ministeriële regelingen samenbrengen in één wet.
2. Meer keuzevrijheid gemeente. De gemeente krijgt meer keuzevrijheid om op lokaal niveau in te spelen op de behoeften van initiatiefnemers en belanghebbenden.
3. Versnellen en verbeteren besluitvorming. Procedures zijn korter en er zijn minder vergunningen nodig.
4. Samenhangende benadering beleid, besluitvorming en regelgeving. De rol van de overheid wordt een andere. De overheid is niet meer de bepaler of toetser van wat kan en mag gebeuren, maar eerder regisseur. De overheid staat niet boven de partijen, maar maakt onderdeel uit van de maatschappij en van processen die plaatsvinden in de maatschappij. De overheid legt zijn oor dan ook meer dan nu gebeurt buiten de deur te luisteren en speelt sneller en efficiënter in op economische, sociale en maatschappelijke ontwikkelingen .

De gemeentelijke kerninstrumenten

De Omgevingswet biedt een aantal nieuwe instrumenten om het omgevingsbeleid vorm te geven. Voor gemeenten zijn dat de omgevingsvisie, het omgevingsplan, het programma en de omgevingsvergunning.

In de omgevingsvisie beschrijft de gemeente het beleid voor de fysieke leefomgeving. Dat moet integraal en op hoofdlijnen. De omgevingsvisie beschrijft de gewenste ontwikkeling van het gemeentelijke grondgebied en hoe de gemeente daarin wil sturen.

De voornemens uit de visie kunnen worden uitgewerkt in een programma. Dat bevat de maatregelen om een of meerdere doelen te bereiken. Een programma is verplicht als in de visie of het omgevingsplan concrete doelen zijn opgenomen.

In het omgevingsplan vertaalt de gemeente het beleid in concrete regels. Het omgevingsplan vervangt de huidige bestemmingsplannen en de gemeentelijke verordeningen voor zover ze over de fysieke leefomgeving gaan. In het omgevingsplan komen dus alle regels over de fysieke leefomgeving op één plek bij elkaar. Gemeenten hebben tot 2029 de tijd om de bestaande plannen stapsgewijs om te zetten naar het omgevingsplan.

De omgevingsvergunning beslist over individuele initiatieven waarvoor een vergunningplicht bestaat. Vergunningen moeten in de toekomst binnen 8 weken afgehandeld worden. Dat vraagt een goede voorbereiding en een goed voortraject. De initiatiefnemer vervult een belangrijke rol. Zo is hij verantwoordelijk voor het overleg met zijn omgeving.

Anders werken

Hoewel niet formeel bij wet geregeld, wordt duidelijk dat de echte verandering niet door het opleveren van de nieuwe kerninstrumenten wordt bereikt maar vooral door andere denk- en werkwijze van overheden, inwoners en bedrijven. De inschatting is dat het bereiken van de doelen voor 80% wordt bepaald door houding en gedrag, en maar 20% door de inzet van de wet en zijn instrumenten. Daarbij gaat het niet alleen om houding en gedrag van de overheid. Ook van initiatiefnemers en inwoners wordt verwacht dat ze meer verantwoordelijkheid nemen voor de fysieke leefomgeving.

Open, samenhangend, flexibel, uitnodigend en innovatief zijn daarbij kernwoorden. Minder regels en meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk zijn daarbij belangrijk, evenals het geven en vragen van vertrouwen. Het doel van een initiatief moet centraal staan, en wat het betekent voor de fysieke leefomgeving. En niet de vraag of het wel mag.

Dit vraagt van alle betrokkenen en dus ook van de gemeente om een andere houding en gedrag.

Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)

Om goed en snel te kunnen werken is het belangrijk dat informatie klopt en beschikbaar is. Gemeenten zijn er straks verantwoordelijk voor dat iedereen over dezelfde informatie kan beschikken. Dat verbetert de dienstverlening en maakt samenwerking gelijkwaardiger. Daarvoor wordt landelijk een nieuw digitaal platform gebouwd: de landelijke voorziening DSO. Daarin komt alle informatie maar ook de mogelijkheid om een vergunning aan te vragen of een melding te doen. Bij de invoering van de Omgevingswet zal het nog een beperkt platform zijn dat hetzelfde informatieniveau heeft als het huidige ruimtelijkeplannen.nl en het OLO (huidige landelijke loket om vergunningen aan te vragen). Maar in de jaren daarna zal het uitgebreid worden tot een platform waar alle informatie over de fysieke leefomgeving beschikbaar is, op een manier die voor iedereen toegankelijk is.

we moeten ervoor zorgen dat we tijdig kunnen aansluiten op het landelijke platform en dat de informatie die daar beschikbaar is klopt.

Hoofdstuk 2: De gemeente Oss

Schets van Oss

Oss is een veelzijdige gemeente met een grote diversiteit: een mozaïek aan landschappen in maasoever, polder en bosgebied, een middelgrote stad en kleine kernen, veel bedrijvigheid en voorzieningen, en rustieke vestingstadjes. Goed bereikbaar en strategisch gelegen ten opzichte van de Nederlandse economische kerngebieden (Randstad, Brainport, Food Valley) en Duitsland. Een gemeente met een cultuur van gemeenschapszin en ondernemerschap waar samenwerken en handen uit de mouwen steken gebruikelijk zijn.

De diversiteit maakt het wonen aantrekkelijk: vanuit de stad is het open buitengebied dichtbij, vanuit de dorpen zijn de vele voorzieningen in de stad gemakkelijk bereikbaar. Ook wanneer we inzoomen op de verschillende gebieden komt de diversiteit van het Osse landschap weer goed naar voren: de Maasoever kenmerken zich door kleinschaligheid, ruimte voor water en natuur en recreatiemogelijkheden. De polder is een grootschalig productielandschap waar de landbouw de boventoon voert. De stedelijke zone (Oss, Berghem, Ravenstein en Geffen) is onderdeel van de regionale stedelijke zone 's Hertogenbosch-Nijmegen en biedt ruimte aan verschillende woonmilieus en veel bedrijvigheid. De zuidelijke zone is een afwisselend bosgebied met naast recreatie, veel ruimte voor de natuur. Aan de oostzijde is deze zone onderdeel van het zuidelijke grote natuurgebied Maashorst, aan de westzijde een groene geleiding in de regionale stedelijke zone.

Stedelijk gebied, buitengebied en kernen zijn gebieden die van karakter verschillen en daarmee vragen om verschillende waarden en een verschillende benadering, maar die samen de gevarieerde gemeente Oss kenmerken.

Global Goals

Oss is een gemeente die de Global Goals heeft omarmd. Die de ambitie heeft om een gemeente te worden die een mooie bijdrage levert aan de echte uitdagingen van de wereld. Samen maken we

de wereld beter: voldoende gezonde voeding, geproduceerd zonder verspilling van energie en grondstoffen, met respect voor planten, dieren en onze burens, met eerlijke arbeid. Wereldwijd beschikbaar, afvalloos en CO₂-neutraal. Een gemeente Oss waarin je groot wilt worden, van waaruit je met vertrouwen de wereld in trekt en waar je na je studie of eerste baan ook weer naar terug wilt om er je kinderen op te laten groeien.

Gemeente Oss gebruikt de Global Goals als Drijfveer. Ze worden gebruikt als discussiestarter, nieuwe inspiratie voor beleid of juist aanscherping er van. Ook bij de omgevingswet en vooral de omgevingsvisie nemen we de Global Goals als uitgangspunt mee.

De organisatie

De wereld verandert voortdurend en ook in Oss vinden grote transities plaats, zoals op het gebied van klimaat en energie, maar ook in de agrarische sector en ons stadscentrum. Oss is een gemeente die dat samen met inwoners en bedrijfsleven wil oppakken.

Binnen de organisatieontwikkeling wordt al enkele jaren gewerkt aan een meer externe focus en innovatie in de manier van werken. Dat uit zich in nieuwe (werk)vormen als co-creatie en zelfbeheer. Er wordt met initiatiefnemers meegedacht. Tegelijk willen we ook alles nog gedetailleerd geregeld hebben. Medewerkers hebben daar ook behoefte aan: het geeft ze houvast in de dagelijkse beslissingen en het contact met buiten. Maar het maakt ook dat maatwerk veel capaciteit en doorlooptijd kost. Ook voor de initiatiefnemer betekent het hogere kosten en langere procedures. Meer loslaten, minder voorzichtigheid en meekijken vanaf buiten zijn dan ook zaken die meer gestalte moeten krijgen. Daarvoor is het ook belangrijk dat medewerkers een nieuw houvast krijgen om werken vanuit de bedoeling (in plaats van uit de regels) mogelijk te maken.

Uitgangspunten Omgevingswet

Voor de Omgevingswet heeft de gemeenteraad in 2018 vier uitgangspunten vastgesteld, die leidend zijn bij de uitwerking van het programma:

1. Ruimte voor initiatief

De leefomgeving is van de inwoners en zij geven die vorm. Als overheid geven we de ruimte, maar garanderen wel een basiskwaliteit en bewaken we het belang van –kwetsbare– groepen en van de gemeente als geheel.

2. Afweging bij complexe projecten

We zullen vaker op inhoud in plaats van beleidsregels afwegingen moeten maken. Belangrijke thema's/terreinen zijn daarbij in ieder geval veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. In de omgevingsvisie bepalen we welke andere thema's we daarbij meenemen. We ontwikkelen een manier om afwegingen te maken en keuzes transparant te maken.

3. Aard van de omgevingsvisie

De omgevingsvisie wordt geen blauwdruk, maar een ontwikkelingsgericht document dat uitdaagt tot initiatieven en ruimte biedt aan ontwikkelingen. De omgevingsvisie is flexibel, maar biedt ook een afwegingskader waaraan nieuwe initiatieven getoetst kunnen worden.

4. *Rol van de gemeenteraad*

De rol van de gemeenteraad verandert. Omdat er meer ruimte bij de samenleving en bij het college komt, wil de gemeenteraad zijn kader stellende en controlerende rol versterken. Daarvoor ontwikkelen we zo nodig nieuw instrumentarium.

Deze uitgangspunten zijn de basis voor de ambities en doelen in het volgende hoofdstuk.

Hoofdstuk 3: Ambities en doelen

Vereisten van de Omgevingswet

Per 1-1-2022 zijn we in staat om te voldoen aan de vereisten van de Omgevingswet. Daarvoor passen we onze werkprocessen en ICT aan. We maken een start met het omgevingsplan en maken een omgevingsvisie. We leiden medewerkers waar nodig op om straks volgens de wet én in de geest van de wet te kunnen werken.

Ontwikkeling van Oss

We willen verder werken aan de ontwikkeling van Oss, waarbij we het goede behouden en tegelijkertijd inspelen op ontwikkelingen en een antwoord geven op uitdagende vragen rond bijvoorbeeld klimaat en energie. Daarvoor maken we een omgevingsvisie, samen met de gemeenschap. Deze visie willen we medio 2023 vaststellen. De eerste Osse omgevingsvisie bevat:

1. Een integraal strategisch kader waarin naast het bestaande (ruimtelijke-economische) beleid ook een verbreding naar de fysieke leefomgeving plaatsvindt door thema's gezondheid, veiligheid en duurzaamheid te integreren.
2. Een kader dat aansluit bij de nieuwe werkwijze, waarin we minder reguleren en veel meer loslaten. Het beleid moet meer dan het bestaande ruimtelijk-economische beleid ruimte geven aan de gebruikers van de leefomgeving, door alleen te beschermen en reguleren wat echt belangrijk is om op deze manier de ruimtelijke kwaliteiten te waarborgen.
3. Een kader dat in samenspraak met de omgeving tot stand is gekomen en waarin is aangegeven hoe er – bijvoorbeeld bij het maken van een plan of het aanvragen van een vergunning - met participatie onder de Omgevingswet wordt omgegaan.

We maken een gebiedsgerichte omgevingsvisie, zodat we recht kunnen doen aan de verschillende kwaliteiten en mogelijkheden van de gebieden. We maken daarbij een indeling in stedelijk gebied, buitengebied en stadjes en kernen.

Beslispunt: We maken een gebiedsgerichte omgevingsvisie die ruimte biedt aan ontwikkelingen, met een indeling in drie gebieden: stedelijk gebied, buitengebied en clusters van kernen. De omgevingsvisie maken is een integraal strategisch kader waarin naast ruimtelijke thema's ook gezondheid, veiligheid en duurzaamheid zijn geïntegreerd. We maken de visie in samenspraak met de samenleving.

Gemeentelijke overheid

De overheid heeft verschillende rollen. In onderstaand schema komt dit tot uiting.

Traditioneel bevinden overheden zich aan de linkerkant van dit kwadrant. De rechtmatige overheid die bestuurt vanuit wetten en beleid en die handhaaft. En de presterende overheid, de overheid die als een bedrijf, zelf maatschappelijke opgaven gaat realiseren. Beide vormen starten vanuit de gedachte dat de overheid de eigenaar is en zijn dus ook intern gericht.

De Omgevingswet stelt de gebruiker centraal en vraagt dus om een benadering waarbij de maatschappij meer 'in de lead' is. De netwerkoverheid participeert samen met partners in een netwerk en samen wordt gewerkt aan een gemeenschappelijke agenda. Ieder draagt bij vanuit eigen expertise en deskundigheid. De responsieve overheid laat los, biedt zoveel mogelijk ruimte en geeft vertrouwen en geeft de maatschappij zo de kans om zelf te presteren. Desgevraagd participeert ze in initiatieven. Dit noemen we overheidsparticipatie.

Beslispunt:

We hebben de ambitie om steeds vaker als netwerkende of responsieve overheid te gaan werken. Er zullen echter ook altijd situaties zijn waarin van ons gevraagd wordt om de rechtmatige of de presterende overheid te zijn.

De gemeentelijke organisatie

Voor de gemeentelijke organisatie betekent dit een intensivering van de ontwikkeling die gaande is: de ontwikkeling naar een meer naar buiten gerichte, en vanuit buiten denkende organisatie die loslaat, ruimte biedt en waar nodig faciliteert. Deze verandering komt niet van de ene op de andere dag tot stand. Dat doen we binnen de mogelijkheden en de druk op de gemeentelijke organisatie is groot. Er is ruimte nodig om stapsgewijs te ontwikkelen en te leren.

De VNG onderscheidt vier implementatiestrategieën, die zijn gebaseerd op twee vragen:

- Wil je de Omgevingswet als kans aangrijpen om de werkwijze helemaal te vernieuwen of wil je liever uitgaan van de huidige werkwijze en beleidskaders (as vernieuwen-verbeteren)?
- Wil je je vooral op de externe opgaven en actoren in het fysieke domein richten of wil je je in eerste instantie op de eigen organisatie cq kosten en baten richten (as extern-interne focus)?

Wij kiezen voor de onderscheidende strategie. We willen onze werkwijze vernieuwen, maar doen dat stapsgewijs. Daarbij is de externe blik belangrijk: de opgaven buiten zijn leidend.

Beslispunt:

We kiezen voor een onderscheidende invoeringsstrategie. Dat betekent dat we kijken vanuit de opgaven en vragen in de samenleving en stapsgewijs ontwikkelen, waarbij we leren van de ervaringen die we opdoen.

Omgevingswet

Voor de invoering van de omgevingswet betekenen bovenstaande keuzes dat we ruimte geven voor initiatief, dat we denken vanuit kansen en mogelijkheden en meedenken bij initiatieven van inwoners, organisaties en bedrijven. We formuleren onze ambitie voor de omgevingswet als volgt.

Beslispunt

Onze ambitie is:

Samen met inwoners, ondernemers en bezoekers geven we invulling aan een fijne leef-, woon- en werkomgeving waarin initiatieven de ruimte krijgen. We stellen inwoners, ondernemers en maatschappelijke opgaven centraal en denken vanuit het initiatief. Dat doen we binnen de grenzen van een basiskwaliteit die we op basis van een dialoog met de samenleving vaststellen.

Doelen

Het eerste en prioritaire doel is om op 1-1-2022 te voldoen aan de vereisten van de wet. Daarvoor werken we aan de minimale vereisten, zoals door de VNG in beeld gebracht. In de bijlage 1 zijn de minimale vereisten opgenomen en de manier waarop we daaraan werken.

Daarnaast zijn twee doelen leidend, kijkend vanuit de eerder genoemde uitgangspunten en ambities:

- Beginnen bij het initiatief, kijken vanuit de vraag of de opgave
- Integraal werken.

Beginnen bij het initiatief en de maatschappelijke opgave

Dit betekent dat we niet beginnen bij de regels, maar eerst kijken wat nodig is. Wat is de vraag? Waar draagt het initiatief of het plan aan bij? Wat betekent het voor de omgeving? We kijken wat mogelijk is en wat er mogelijk gemaakt kan worden. De grenzen van wat mogelijk is worden bepaald door de te beschermen waarden die we in de omgevingsvisie en omgevingsplan opnemen. Het betekent ook dat we bij vragen van derden (initiatiefnemer) kijken wat de vrager of initiatiefnemer nodig heeft. Waar mogelijk adviseren we en wijzen we de weg.

Om dit te doen moeten we het sectorale denken loslaten en kijken naar de totale situatie en alle belangen. Dat vraagt andere competenties.

Integraal kijken en werken

We werken integraal. Integraal werken is meer dan een optelsom van verschillende deelbelangen en deelgebieden. Integraal werken betekent dat we belangen en sectoren bij elkaar brengen en zoeken naar oplossingen waarin een optimum bereikt wordt en zonodig de afweging maken wat belangrijker is. Integraal werken is een voorwaarde om aan te sluiten bij buiten. Inwoners zien hun omgeving immers ook als een geheel, niet als een verzameling van losse onderdelen.

In bijlage 2 is een schema met de doelen opgenomen. Daarin is ook een onderscheid gemaakt doelen op de korte en langere termijn.

Hoofdstuk 4: Opbouw van het programma

Het programma is opgebouwd langs vier lijnen:

- De kerninstrumenten omgevingsvisie, omgevingsprogramma, omgevingsplan en omgevingsvergunning. Deze komen terug in afzonderlijke projecten die in de hoofdstukken 5 t/m 8 beschreven worden.
- De consequenties voor de organisatie. Daarbij gaat het om de organisatie van het werk, maar ook over de manier van werken en de bijbehorende competenties. Deze komen terug in het project Anders werken (hoofdstuk 9)
- Digitalisering. Zoals eerder beschreven in de toelichting op de Omgevingswet is het DSO, het landelijke digitale loket, een belangrijke component en voorwaarde voor het werken onder de Omgevingswet. De acties die dat van ons als gemeente vraagt zijn ondergebracht in het project Digitalisering Omgevingswet, beschreven in hoofdstuk 10.
- Tot slot zijn er een aantal programmabrede activiteiten, die vooral te maken hebben met de organisatie, de aansturing en het beheren van het programma. Deze aspecten zijn beschreven in de hoofdstukken 11 t/m 17.

Hoofdstuk 5: de Omgevingsvisie

Gemeenten zijn verplicht om voor 1 januari 2024 een omgevingsvisie vast te stellen.

Iedere gemeente in Nederland stelt een omgevingsvisie op: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Een omgevingsvisie gaat in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed en integreert ook gezondheid, veiligheid en duurzaamheid.

De omgevingsvisie is vormvrij: de gemeenteraad bepaalt detailniveau, gebieden, sectoren en thema's.

Doel

Het doel van het project Omgevingsvisie is om medio 2023 een omgevingsvisie te laten vaststellen. Onze eerste omgevingsvisie:

1. Is een integraal strategisch kader waarin de lange termijn-keuzes, ambities en ontwikkeling voor de fysieke leefomgeving zijn opgenomen met aandacht voor thema's gezondheid, veiligheid en duurzaamheid.
2. Sluit aan bij de wens van onze gemeenteraad om minder te reguleren en veel meer los te laten. Dus meer dan in het bestaande ruimtelijk-economische beleid, ruimte geven aan de gebruikers van de Osse leefomgeving. En alleen beschermen en reguleren wat echt noodzakelijk is.

3. Geeft aan hoe we met participatie in de omgevingswet omgaan.

Aanpak

Om tot een visie te komen zetten we de volgende stappen (de stappen worden verderop toegelicht):

- Het fundament, dat bestaat uit een beschrijving van de identiteit van Oss, de opgaven waar we voor staan en het bestaande beleid dat een rol speelt
- Gebiedsvisies: op basis van het fundament maken we drie gebiedsvisies, voor het buitengebied, stedelijk gebied en de stadjes en kernen.
- Omgevingsvisie: vervolgens maken we op basis van de deelvisies een integrale omgevingsvisie
- Participatiekader, dat aangeeft hoe we onder de omgevingswet met participatie willen omgaan.

Global Goals

We gebruiken de Global Goals als drijfveer. Ook ons beleid draagt bij aan de wereldwijde situatie, en wij willen dat die bijdrage positief is. Samen maken we de wereld beter, en door de Global Goals te gebruiken geven we richting aan een duurzame ontwikkeling die ook voor de toekomst houdbaar is.

Het fundament

In 2020 leggen we de basis voor de omgevingsvisie. We beschrijven de identiteit van Oss, trends en ontwikkelingen, het bestaande beleid en de opgaven die we in de huidige situatie tegenkomen.

Gebiedsvisies

We zijn gekomen tot een gebiedsindeling voor de omgevingsvisie door op zoek te gaan naar de kenmerkende waarden van de Osse fysieke leefomgeving en het grondgebied van Oss te verdelen in gebieden met in de basis soortgelijke kenmerken. Bij de indeling hebben we gekeken naar gebieden die dezelfde soort opgaven hebben en ontwikkelingen. Naar gebieden die dezelfde soort waarden delen en een gelijke verschijningsvorm hebben. Dit komt overigens voor grote delen ook overeen met de aanwezige landschapstypen en bodemopbouw in Oss.

Als hoofdindeling benoemen we de volgende drie deelgebieden benoemd:

1. Buitengebied
2. Stedelijk Gebied
3. Stadjes en kernen

Voor elk gebied maken we voor de invoering van de Omgevingswet een aparte gebiedsvisie. De deelvisies baseren we op het fundament uit de eerste stap.

De visie voor het buitengebied wordt als eerste opgeleverd. Dit sluit aan bij regionaal gemaakte afspraken. We leveren alle gebiedsvisies in 2021 op zodat de gemeenteraad daar voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 over kan besluiten.

Omgevingsvisie

Na de invoering van de Omgevingswet in 2022 gaan we aan de slag met de samenhangende omgevingsvisie voor het totale Osse grondgebied. Dit betekent dat we de gebiedsvisies als uitgangspunt nemen en verder bouwen op het fundament dat we hebben gelegd voor de omgevingsvisie. De eerste ervaringen vanuit de invoering van de Omgevingswet én van de gebiedsvisies kunnen we zo meenemen in het opstellen van de omgevingsvisie voor Oss. Dit doen we na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 samen met het nieuwe college en de gemeenteraad én onze samenwerkingspartners en de Osse bevolking. We zorgen er voor dat onze ontwerp-omgevingsvisie voor de zomer van 2023 wordt aangeboden aan de gemeenteraad. Dit betekent dat we ruim voor de wettelijke gestelde deadline van 1 januari 2024 de omgevingsvisie voor Oss kunnen vaststellen.

Participatiekader voor visies en plannen

De omgevingsvisie biedt ook het participatiekader voor planvorming onder de Omgevingswet. De Omgevingswet ziet participatie als middel om te komen tot betere besluitvorming. Participatie is geen doel op zich. Elk project, plan, initiatief, omgeving en elke betrokkene is anders. Participatie is maatwerk. Daarom stelt de Omgevingswet geen aanvullende eisen aan participatie. We stellen in Oss een participatiekader bij planvorming op waarin we aangeven wanneer en hoe we willen dat burgers participeren met hun omgeving bij ontwikkelingen en initiatieven. Ook geven we in dit kader de rol van de gemeente bij participatie aan.

We maken dit kader in 2020. Vervolgens kunnen we er ervaring mee opdoen.

Participatie is ook een onderwerp in de uiteindelijke visie. Op basis van de ervaringen die we dan hebben opgedaan kunnen we zonodig het eerder opgestelde kader in de visie bijstellen.

Deelresultaten

(DEEL)RESULTATEN PROJECT OMGEVINGSVISIE	
Producten (vast te stellen door de raad)	Deelproducten (te bespreken in de commissies, proces iom de raads werkgroep)
1. Omgevingsvisie	Fundament Andere producten uit linkerkolom
2. Participatiekader	
3. Gebiedsvisie buitengebied	Opgavenotitie buitengebied Discussienotitie/scenario's buitengebied Ontwerpvisie buitengebied
4. Gebiedsvisie stedelijk gebied	Opgavenotitie stedelijk gebied Discussienotitie/scenario's stedelijk gebied Ontwerpvisie stedelijk gebied
5. Gebiedsvisie stadjes en kernen	Opgavenotitie stadjes en kernen Discussienotitie/scenario's stadjes en kernen Ontwerpvisie stadjes en kernen

Beslispunt

We maken een omgevingsvisie op basis van een gemeente breed fundament en drie gebiedsvisies: voor het buitengebied, stedelijk gebied en de clusters van kernen. Deze visie maken we in stappen en is medio 2023 klaar.

Hoofdstuk 6: Programma's cf de omgevingswet

De Omgevingswet biedt gemeenten naast omgevingsvisie, -plan en -vergunning ook het programma als (wettelijk) instrument. Een programma conform de omgevingswet is bedoeld om doelen uit visie en plan te vertalen in activiteiten die moeten leiden tot het gewenste doel. (om verwarring met alle andere betekenissen van het woord programma te voorkomen heb ik het verder over een omgevingsprogramma als ik een programma conform de definitie van de wet bedoel.

De wet noemt verplichte en onverplichte programma's.

Een omgevingsprogramma is verplicht als:

- Europese regelgeving daartoe verplicht. Vaak gaat het dan om het bereiken van voorgeschreven milieunormen. Voor Oss geldt op dit moment geen verplichting om een programma te maken.
- De gemeente zelf in de visie concrete doelen stelt. Dan moet de gemeente daar een omgevingsprogramma bij maken dat beschrijft hoe de gemeente die doelen gaat bereiken.

Daarnaast is de gemeente vrij om voor onderdelen waar ze dat nuttig vindt een (onverplicht) omgevingsprogramma op te stellen.

Omdat programma's een uitwerking zijn van de visie pakken we dit op zodra de contouren van de visie duidelijk zijn.

In de visie nemen we op of en voor welke onderdelen we een programma maken.

Hoofdstuk 7: het omgevingsplan

Het omgevingsplan is de opvolger van het bestemmingsplan, maar verschilt in deze onder andere door zijn verbrede reikwijdte. In het omgevingsplan zijn meer activiteiten opgenomen dan nu het geval is in een bestemmingsplan (dat alleen op ruimtelijke ordening ziet). Ook gemeentelijke verordeningen m.b.t. het fysieke domein en een aantal rijksregels 'verhuizen' naar het omgevingsplan. Het omgevingsplan heeft daardoor meer de uitstraling van een verordening dan een bestemmingsplan. Per locatie is in één oogopslag te zien welke regels met betrekking tot het gehele fysieke domein er gelden voor die betreffende locatie.

Ook de wijze voor het opstellen van regels is anders dan bij een bestemmingsplan; er zijn bijvoorbeeld meer keuzemogelijkheden in het reguleren van activiteiten. Om hier goede keuzes in te kunnen maken is het belangrijk om te experimenteren en te leren.

Voor het omgevingsplan zijn 2 data belangrijk: 1-1-2022 (de invoeringsdatum van de wet) en 1-1-2029 (de datum waarop gemeenten een omgevingsplan conform de wet moeten hebben).

Op 1 januari 2022

Op deze datum hebben alle gemeenten, ook gemeente Oss dus, een omgevingsplan van rechtswege (tijdelijk omgevingsplan). Hier hoeft de gemeente Oss niets voor te doen.

Het tijdelijke omgevingsplan bevat bestaande bestemmingsplannen, gemeentelijke verordeningen over erfgoed, archeologische monumentenzorg en geur (Wet geurhinder en veehouderij) en de ruim 600 Rijksregels (Bruidsschat) die op grond van de Omgevingswet naar gemeenten worden gedecentraliseerd. De gemeente hoeft deze regels dus niet opnieuw vast te stellen. Andere plaatselijke verordeningen met betrekking tot de fysieke leefomgeving (zoals de APV) vallen niet onder het tijdelijke omgevingsplan, maar zij behouden tot 1 januari 2029 (of tot de gemeente een definitief omgevingsplan vaststelt) hun werking.

Op 1 januari 2029

De gemeente Oss moet op deze datum een definitief omgevingsplan voor het gehele grondgebied hebben. Plaatselijke verordeningen met betrekking tot de fysieke leefomgeving (zoals de APV) moeten ook in dit definitieve omgevingsplan opgenomen zijn. Dit is een omvangrijke klus, vandaar dat de wetgever gemeenten de tijd geeft tot 1 januari 2029.

Het vereist harmonisatie en integratie (en voor een deel ook volledige digitalisering) van de regels:

- Uit alle bestemmingsplannen van gemeente Oss (193 bestemmingsplannen d.d. 19 mei 2020, waarvan er 57 vervallen door vervanging in Bestemmingsplan Buitengebied);
- Uit alle verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving van gemeente Oss (eerste selectie: 21 verordeningen);
- Uit de bruidsschat (ruim 600 regels door het Rijk gedecentraliseerd).

Daarbij moeten we rekening houden met de regels van het Rijk, van de Provincie, van andere overheden en ons eigen beleid met betrekking tot de fysieke leefomgeving. Dit betekent dat bij het opbouwen van het definitieve omgevingsplan rekening gehouden moet worden met deze bronnen.

Doel

We stellen ons tot doel:

- Om op 1-1-2022 te voldoen aan de wettelijke vereisten. Dat betekent dat we in staat zijn om het tijdelijk omgevingsplan te wijzigen en met het tijdelijke plan kunnen werken
- Om op 1-1-2022 te kunnen starten met het (fasegewijs) wijzigen van het tijdelijke plan naar een plan conform de omgevingswet. Dat betekent dat een aantal basiskeuzes gemaakt is en er een planning is voor het maken van het definitieve plan

Uiteraard is het ook de bedoeling dat we op 1-1-2029 voor ons hele grondgebied een plan hebben dat aan de omgevingswet voldoet. Het maken van dat plan maakt echter geen deel uit van dit project maar wordt een nieuw project dat we begin 2022 willen starten.

Aanpak

We richten ons in 2020 en 2021 op de volgende zaken:

1. Klaar zijn voor uitvoering van de wet per 1-1-2022. Dit vraagt een op een aantal punten een besluit van de gemeenteraad, o.a. over delegatie en adviesrecht van de raad.
2. Het voorbereiden op het maken van een omgevingsplan, te starten vanaf 1-1-2022. Ook dit vraagt een aantal keuzes en een plan van aanpak.

3. Experimenteren en oefenen. Vanaf november gaan we in lopende en nieuwe projecten oefenen met (onderdelen van) de omgevingswet. We kiezen ervoor om geen pilots of proefprojecten (die we anders niet zouden doen) te doen, omdat er weinig ruimte in de capaciteit is. We maken werk met werk door in bij aanvragen en projecten die we sowieso moeten doen te experimenteren. De ervaringen nemen we mee bij het maken van de voorstellen voor de punten 1 en 2.

Resultaten en planning

Besluitvorming noodzakelijk voor invoeringsdatum	Raadsbehandeling oktober 2021
Plan van aanpak definitief omgevingsplan	Raadsbehandeling oktober 2021
Terugkoppeling ervaringen experimenteren	Diverse raadsmomenten in 2021

Hoofdstuk 8: Dienstverlening en vergunningverlening

Door de omgevingswet verandert het proces van vergunningverlening. De belangrijkste verandering is dat de afhandelingstermijn wordt verkort naar 8 weken. Daarnaast kunnen gemeentelijke keuzes van invloed zijn. Bijvoorbeeld als veel regels vervallen of als vaker met open normen gewerkt wordt.

Ook de manier waarop een vergunning wordt ingediend en ontvangen verandert. Er komt een nieuw landelijk loket waar het gemakkelijker moet worden om informatie te vinden en een aanvraag in te dienen. Dit moet de dienstverlening aan initiatiefnemers verbeteren. Omdat dat ook voor onze dienstverlening belangrijk is hebben we ervoor gekozen om de uitwerking van het kerninstrument 'omgevingsvergunning' te koppelen aan het organiseren van onze dienstverlening onder de omgevingswet.

Doel

Vanaf 1-1-2022 verlenen we vergunningen conform de omgevingswet en is informatie t.a.v. vergunningen via het digitale loket (DSO) beschikbaar is. Uitgangspunt hierbij is werken vanuit een externe focus.

Opdracht voor het project is om de organisatie en werkwijze aan te passen aan de vereisten van de omgevingswet. Dat doen we binnen de gemeentelijke uitgangpunten bijvoorbeeld als het gaat om het dienstverleningsniveau.

Het project richt zich daarmee vooral op de uitvoering. Keuzes die gemaakt moeten worden, bijvoorbeeld over de ruimte die we bieden en het schrappen of handhaven van regels, worden gemaakt in het kader van het omgevingsplan.

Aanpak

In een eerdere fase is geïnventariseerd wat er nodig is om op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving de omgevingswet te kunnen uitvoeren. Deze onderdelen worden in werkgroepen uitgewerkt:

- Implementatieaanpassingen van de werkprocessen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving aan de vereisten van de omgevingswet (inclusief nieuwe termijnen)
- Afstemming van het proces en samenwerkingsafspraken maken met de ketenpartners
- Implementatie van ict-aanpassingen (i.o.m. projectleider digitalisering)
- Uitwerken van de omgevingsdialoog (overleg door een initiatiefnemer met zijn omgeving)
- Uitwerken van de omgevingstafel (overleg met ketenpartners over complexe aanvragen)
- Toegang fysiek domein inrichten, aansluiten bij het landelijke loket
- Informatie tav vergunningverlening beschikbaar stellen via landelijke DSO (o.a. maken en invoeren van vragenbomen)
- In beeld brengen van de gevolgen voor leges

Het project dienstverlening/vergunningen werkt nauw samen met Anders werken (werkprocessen en houding en gedrag) en het project digitalisering (implementatie nieuwe software, aansluiting op landelijk loket).

Regionale samenwerking

Regionale samenwerking rond vergunningen, toezicht en handhaving is nodig. Met andere overheden, want vergunningen worden straks door één overheid afgegeven, die dan rekening moet houden met de regels van de andere. Maar ook met onze adviesdiensten (ODBN, Veiligheidsregio, GGD), want we moeten er samen voor zorgen dat vergunningen straks integraal en binnen 8 weken beoordeeld worden.

Op verzoek van de gemeenten heeft de ODBN (Omgevingsdienst) het op zich genomen om het regionaal overleg hierover te organiseren. Het overleg richt zich op de organisatie van het vergunningenproces en de digitale samenwerking/uitwisseling. Het gaat dan om de aanvragen waar meerdere overheden en/of adviesdiensten betrokken zijn. In werkgroepen en workshops wordt een gezamenlijk proces uitgewerkt, wat zo nodig bij de besturen van de deelnemers wordt voorgelegd.

Resultaten en planning

Alle activiteiten moeten 1-1-2022 zijn uitgevoerd en resultaten geïmplementeerd.

Omdat het vooral het aanpassen van de uitvoering betreft, verwachten we op dit onderdeel weinig formele besluitvorming. Dat kan veranderen bijvoorbeeld als keuzes in het kader van het omgevingsplan vergaande consequenties hebben voor de vergunningverlening.

We verwachten wel dat er mbt leges aanpassingen nodig zijn. Een voorstel daarover leggen we uiterlijk oktober 2021 voor aan de gemeenteraad.

Hoofdstuk 9: Anders werken

Hoewel de omgevingswet niet oplegt dat gemeenten anders gaan werken, is wel duidelijk dat de doelen en de bedoeling van de wet vragen om een nieuwe manier van werken. Een manier van werken die ook door de samenleving van ons verwacht wordt. En een ontwikkeling die ook in Oss gaande is, maar door de Omgevingswet een impuls krijgt.

Doel

Doel van dit project is om ervoor te zorgen dat de medewerkers en de organisatie in staat zijn om de omgevingswet uit te voeren.

Per 1-1-2022: we kunnen werken naar de letter van de wet. Dat betekent dat de werkprocessen zijn aangepast en uitgevoerd kunnen worden en dat de medewerkers kennis hebben van de omgevingswet en wat dat voor hun werk betekent.

Per 1-1-2024: we werken naar de geest van de wet. Dat betekent werken vanuit de bedoeling, denken vanuit kansen en mogelijkheden en integraal werken. Dat vraagt andere vaardigheden en competenties dan in het verleden.

Aanpak

Het project Anders werken richt zich op drie onderdelen:

1. Training en opleiding, gericht op kennis maar ook op houding, gedrag en vaardigheden
2. Aanpassen van de werkprocessen
3. Herijking van rollen, verantwoordelijkheden en competenties binnen de gemeente.

Training en opleiding

In 2020 is gestart met het collectief opleiden van medewerkers. Helaas zijn door corona veel trainingen digitaal uitgevoerd. Dat betekent dat het nu vooral om kennisoverdracht is gegaan. We geven in het najaar of begin 2021 een vervolg aan deze opleidingen waar dan de focus op een nieuwe manier van werken zal liggen.

Aanpassen van werkprocessen

In november 2019 zijn we gestart met het doorlichten van de werkprocessen in het fysieke domein. Daarbij wordt duidelijk welke aanpassingen nodig zijn om de omgevingswet straks goed te kunnen uitvoeren. In het najaar ronden we dit af en gaan we aan de slag met de uitvoering van de verbeterpunten.

Herijken van rollen, verantwoordelijkheden en competenties

De omgevingswet vraagt een andere opstelling van de gemeente. Loslaten, de samenleving in de lead zetten, van beoordelen op basis van normen en regels naar belangenafweging. Dit vraagt ook een andere opstelling van de verschillende functies binnen de gemeente. En dat geldt niet alleen voor ambtenaren. De verhouding tussen raad en college verandert ook, omdat het college meer bevoegdheden krijgt en de sturingsmogelijkheden voor de raad vooral aan de voorkant komt te liggen, bij het vaststellen van de kaders in bijvoorbeeld de omgevingsvisie.

We willen in gesprek verkennen hoe we hier in Oss mee omgaan, hoe we de verschillende rollen willen invullen en wat daar voor nodig is. We gaan hier in 2021 mee aan de slag.

Resultaten en planning

Vervolg opleiding 1^e helft 2021

Uitwerking werkprocessen: afronding in 2020, implementatie in 2021

Uitwerking rollen onder de omgevingswet: 2021

Het project valt voor een groot deel onder het mandaat van de organisatie (opleiding, werkprocessen). Over de rollen gaan we ook met college en raad in gesprek. Het is onderdeel van de opdracht van Twijnstra en Gudde om ons hierbij te begeleiden.

Hoofdstuk 10: Digitalisering

De invoering en uitvoering van de omgevingswet gaat gepaard met een forse digitale ontwikkeling. Er komt een landelijke voorziening (Digitaal Stelsel Omgevingswet of afgekort DSO) die de uitvoering van de wet moet ondersteunen. Het is een belangrijke voorwaarde voor invoering dat het DSO is gerealiseerd en werkt. Het DSO biedt inwoners meerdere mogelijkheden:

- Het checken van een vergunningplicht of aanvragen van een vergunning (dit onderdeel vervangt het huidige OLO)
- Het inzien van regelgeving, die locatiegebonden beschikbaar moet zijn zodat inwoners met een druk op de knop kunnen zien welke regels op een locatie gelden; dit onderdeel vervangt op termijn het huidige ruimtelijkeplannen.nl
- Het doen van meldingen.

De inrichting vraagt veel van de landelijke organisatie, van aanbieders en van gemeenten en andere overheden. Het DSO moet ingericht, aanbieders moeten hun software (voor bv vergunningverlening en bestemmingsplannen) zo aanpassen dat ze aan kunnen sluiten op het DSO, overheden moeten hun software aanpassen en hun informatie op orde brengen, zodat straks de juiste informatie via het landelijke loket beschikbaar komt.

Het DSO start met een basisniveau, dat gelijk is aan de mogelijkheden die de huidige landelijke loketten bieden. Het de bedoeling om het in de komende jaren steeds verder uit te breiden, zodat meer informatie in het loket te raadplegen is en het bijvoorbeeld ook mogelijk wordt om via het digitale loket de voortgang van je aanvraag te volgen.

Doel

Oss is op tijd klaar en aangesloten op het landelijke DSO, waar de juiste informatie beschikbaar is. Voor de langere termijn willen we ook nieuwe mogelijkheden om de dienstverlening via het DSO uit te breiden benutten.

Vanuit de “minimale eisen lijst” van VNG en de processen van de organisatie zijn de volgende doelen gedestilleerd:

- Om op 1-1-2022 te voldoen aan de wettelijke vereisten. Dat betekent dat we in staat zijn om vergunningsaanvragen en meldingen digitaal te ontvangen vanuit de DSO.
- En het betekent dat we in staat zijn om het tijdelijk omgevingsplan te wijzigen en digitaal te kunnen publiceren in de DSO.
- Om de dienstverlening optimaal te ondersteunen zal het mogelijk moeten zijn om Toepasbare regels te publiceren, waarmee vragenbomen en indieningsvereisten in de DSO beschikbaar komen.
- Om de dienstverlening te ondersteunen moeten we in staat zijn om Toepasbare regels en het technisch omgevingsplan van de bruidsschat te ontvangen, aan te passen en te publiceren voor 1-1-2022.
- De samenwerking met externe partijen zoals GGD en ODBN is digitaal mogelijk te maken.

Aanpak

Het project bevindt zich in een vergevorderde fase. In eerdere fases is geïnventariseerd welke digitale toepassingen we gebruiken en waar aanpassingen nodig zijn t.g.v. het DSO.

Grote aanpassingen betreffen de vervanging van software voor de vergunningverlening en aanschaf van nieuwe software voor het maken van Toepasbare regels en het maken van Omgevingsplannen (voorheen bestemmingsplannen).

Inmiddels is de noodzakelijke nieuwe software ingekocht en voor een deel ook al geïmplementeerd.

Omdat het ook voor aanbieders nieuwe producten zijn, investeren we in het samen met de aanbieders en externe samenwerkingen testen en verbeteren van de software. Daardoor past het uiteindelijke product ook beter bij onze wensen. Een belangrijke aspect is de kennisoverdracht van de functionele mogelijkheden en relaties van de aangeschafte software aan de organisatie. Deze kennis is nodig om de omgevingswet processen optimaal te kunnen configureren in de software en ervoor te zorgen dat de functionele werking van de DSO onze dienstverlening ondersteunt.

Resultaten en planning

Omdat de inkoop en implementatie van software tijd kost was op het moment van uitstel het proces van inkoop in veel gevallen al gestart of zelfs afgerond. Dat betekent dat we, zeker met het nieuwe uitstel, flink op tijd waren. We zien overigens dat ook de landelijke DSO projectorganisatie en aanbieders het uitstel gebruiken om de ontwikkeling van hun software te faseren. Dat betekent voor ons soms een vertragende factor. Desondanks dat gaan we zoveel mogelijk volgens planning door, zodat we ruim te tijd hebben om de software passend te maken met de omgevingswet processen en met de nieuwe software en het DSO te oefenen.

Hoofdstuk 11: Organisatie van het programma

Voor het programma is een programma-organisatie ingericht. We noemen hier kort de onderdelen. Een uitgebreide beschrijving vindt u in bijlage 3.

De programmaorganisatie bestaat uit:

- Programmateam: hierin zorgen de projectleiders met de programmamanager voor een goede afstemming en aansluiting tussen de projecten
- MT Omgevingswet: hierin zorgen de opdrachtgevers / leidinggevenden van de projecten en het programma voor een gezamenlijke aansturing
- Stuurgroep: hier stemmen de bestuurlijk opdrachtgevers af en nemen de noodzakelijke besluiten.

De directeur Ruimte en Economie is ambtelijk opdrachtgever van het programma. Het opdrachtgeverschap van de projecten is belegd bij leidinggevenden in de lijn. Daarmee leggen we de verbinding tussen programma en lijn en wordt het gemakkelijker afspraken te maken over de inzet van mensen.

Elk project heeft zijn eigen organisatie met een projectgroep of kernteam en meestal enkele werkgroepen.

Hoofdstuk 12: Rol van college en gemeenteraad

College

De omgevingswet raakt de organisatie breed en daarmee raakt hij ook aan veel portefeuilles. Daarom is bij de bespreking van het programmaplan in het college besloten om de betrokkenheid van het college te verbreden. Daarmee wordt het programma en straks de omgevingswet ook beter verankerd over de volle breedte waar de wet betrekking op heeft. Datzelfde geldt voor de omgevingsvisie, dus ook daar gaat het college breder dan tot nu toe een rol spelen.

De rolverdeling is als volgt:

Programma:

- De burgemeester is coördinerend bestuurder en daarnaast opdrachtgever voor de onderdelen Anders werken, digitalisering en dienstverlening.
- Wethouder van der Schoot is opdrachtgever voor de omgevingsvisie, omgevingsplan en omgevingsvergunning

Omgevingsvisie:

- Trekker voor het fundament en de gebiedsvisie buitengebied: Wethouder van der Schoot
- Trekker voor de gebiedsvisie stedelijk gebied: wethouder van Orsouw
- Trekker voor de stadjes en kernen: wethouder van Geffen
- Trekker voor Oss in de regio & economie: wethouder den Brok
- Trekker voor participatie: wethouder van Kessel

In de stuurgroep stemmen de verantwoordelijke collegeleden met elkaar af.

Gemeenteraad

Gezien het belang en de impact van de Omgevingswet wil de raad nauw betrokken zijn bij het programma en op hoofdlijnen tijdig sturing kunnen geven.

Daarom is een raadswerkgroep in het leven geroepen. De raadswerkgroep volgt het proces, beslist wanneer de raad of een raadscommissie betrokken moet worden en besluit of stukken rijp zijn voor besluitvorming. Doel is om de raad aan de voorkant te betrekken, zodat ze tijdig kunnen aangeven of een formele betrokkenheid (besluitvorming door de raad) aan de orde is.

In juni 2019 heeft de gemeenteraad besloten de raadswerkgroep een formele status te geven. De raadswerkgroep heeft daarbij de volgende opdracht:

m.b.t. de Omgevingsvisie:

- Overlegt namens de gemeenteraad met het college/de portefeuillehouder en de organisatie over het verloop van het proces omgevingsvisie
- Toetst waar nodig of voorstellen volledig en besluitrijp zijn; adviseert de agendacommissie over de agendering van deze voorstellen
- Besluit wanneer activiteiten (bv werksessies) voor de raad nodig zijn voor informatie of meningsvorming.

m.b.t. de invoering van de Omgevingswet:

- Informatie-uitwisseling over het proces
- signalering van de juiste processtappen
- informatie-uitwisseling over gerelateerde thema's
- signalering van behoefte om informatie raadsbreed uit te wisselen

De raadswerkgroep heeft externe ondersteuning ingeschakeld (Twiynstra&Gudde). Deze ondersteunt de werkgroep, betrokken collegeleden en organisatie waar nodig op het gebied van nieuwe rolverdeling en samenwerking.

Beslispunt:

We stellen voor de wijze van organisatie in een raadswerkgroep te evalueren

Hoofdstuk 13: Communicatie

Het is belangrijk dat inwoners en ondernemers weten dat de Omgevingswet er aan komt, wat de wet inhoudt en wat die voor hen betekent. Deze informatie moet via alle gemeentelijke kanalen beschikbaar zijn/worden. We starten hiervoor een voorlichtingscampagne over de zaken die veranderen en maken daarbij gebruik van de landelijke campagne (als die er komt). Zodra de nieuwe invoeringsdatum bekend is plannen we deze activiteiten in.

Speerpunten

We formuleren een aantal speerpunten als basis voor de communicatiestrategie.

Iedereen op de hoogte

We willen dat iedereen alle informatie over de Omgevingswet snel en makkelijk kan vinden. Dat betekent dat we online zorgen voor een centrale plek waar alle actuele informatie beschikbaar is (op de website en via InternOss).

Concreet en herkenbaar

Een grote uitdaging is om het onderwerp 'Omgevingswet' concreet te maken. Het is voor velen nog een abstract begrip. We maken het aansprekend en uitnodigend en gebruiken herkenbare voorbeelden en situaties van alle dag.

Werken vanuit de "Bedoeling"

De komst van de Omgevingswet en de landelijke verbeterdoelen passen bij de manier van werken die de gemeente Oss nastreeft. Gemeente Oss wil werken vanuit de bedoeling. Dit komt terug in onze communicatie. We willen alle communicatieonderwerpen brengen vanuit het perspectief van de klant en van het uiteindelijke doel waar we naar streven.

Kernboodschap

We willen aansluiten bij de landelijke begrippen eenvoudig en beter. We willen ook duidelijk maken dat het een gezamenlijk proces is. We hanteren de volgende basisboodschap/oproep die in de middelen terugkomt:

Omgevingswet Oss: Samen werken aan onze leefomgeving

Iedereen wil een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Daarvoor maken we in de gemeente Oss afspraken met elkaar wat op welke plaats mogelijk is. De nieuwe Omgevingswet maakt het gemakkelijker om goede ideeën uit te voeren. We willen samenwerken aan ontwikkelingen in gemeente Oss en wat goed is behouden. Dat vraagt een meer uitnodigende en faciliterende rol van de gemeente, maar legt ook meer verantwoordelijkheid bij inwoners en initiatiefnemers.

Offline versus online

We kiezen voor een set aan middelen waarbij zo veel mogelijk ruimte is voor interactie. Ook kiezen we voor een mix in online en offlinemiddelen zodat we een breed publiek kunnen bereiken.

Hoofdstuk 14: Monitoring

De invoering van de Omgevingswet is een grote veranderopgave met een lange doorlooptijd. Het is wenselijk op elk moment te weten of het programma op koers ligt, met betrekking tot het te bereiken doel en de voortgang van inspanningen en projecten die daarvoor nodig zijn. Het programmaplan, de roadmap, planningen en voortgangsrapportages (kwalitatief en kwantitatief) bieden structuur voor controle en besluitvorming.

Tot de implementatiedatum rapporteert het programma Omgevingswet maandelijks aan het MT Omgevingswet en de Stuurgroep Omgevingswet over de belangrijkste ontwikkelingen op programmaniveau en de hoofdlijnen van de voortgang van projecten (en essentiële afwijkingen op budget, planning, kwaliteit en risico's) en gerealiseerde effecten. De raadswerkgroep en de gemeenteraad ontvangt 4 keer per jaar een rapportage. Na implementatie wordt de frequentie teruggebracht.

We rapporteren aan de hand van de doelen zoals opgenomen bij de projecten. Daarnaast ontwikkelen we een dashboard waarmee we ook t.a.v. de doelen op programmaniveau kunnen monitoren (manier van werken, houding en gedrag, ruimte voor initiatieven). Daarvoor is het nodig de goede indicatoren te ontwikkelen die daadwerkelijk iets zeggen over de gewenste verandering.

De invoering van de Omgevingswet maakt ook onderdeel uit van de gebruikelijke documenten in de P&C cyclus.

Hoofdstuk 15: Planning raadsbesluiten

NB 1. In deze tabel zijn de besluiten opgenomen die de gemeenteraad moet nemen.

Deelproducten ter voorbereiding, zoals discussienotities e.d., zijn niet opgenomen maar vind u terug bij de projecten. I.o.m. de raads werkgroep bepalen we welke deelproducten ter bespreking of opiniëring in de raadscommissies worden geagendeerd.

NB 2. Het is een bevoegdheid van het college om de ontwerpvisies voor de deelgebieden en de ontwerp omgevingsvisie vast te stellen en vrij te geven voor de inspraak. Gezien de betrokkenheid van de raad en eerdere afspraken met de raads werkgroep houden we er in de planning rekening mee dat ook de ontwerpen in de raadscommissie of raad besproken worden voordat ze de inspraak in gaan. In de raads werkgroep zullen we hierover verdere afspraken maken.

	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	2022	2023
Omgevingsvisie							
Participatiekader		(januari)					
Ontwerp gebiedsvisie buitengebied		(maart)					
Gebiedsvisie buitengebied		(juni)					
Ontwerp gebiedsvisie stedelijk gebied				september)			
Gebiedsvisie stedelijk gebied					(december)		
Ontwerp gebiedsvisie stadjes en kernen				(september)			
Gebiedsvisie stadjes en kernen					(december)		
ontwerp omgevingsvisie							(februari)
Omgevingsvisie							(juni)
Omgevingsplan							
Basiskeuzes en besluiten mbt minimale vereisten					(oktober)		
Plan van aanpak definitief omgevingsplan					(oktober)		
Vergunningen							
Voorstel legesverordening					(oktober)		
Voortgangs-rapportages	(december)		(april)	(september)		Enz.	

Bijlage 1: minimale acties – stand van zaken in Oss

De VNG heeft een overzicht gemaakt van wat gemeenten minimaal moeten doen om klaar te zijn voor de omgevingswet. De VNG maakt onderscheid tussen verplichte acties en geadviseerde acties. In onderstaande tabel zijn deze lijst opgenomen en vermelden we hoe we in Oss het betreffende punt oppakken.

Minimale acties Omgevingswet (op basis van overzicht VNG)	
Verplicht	Hoe doen we dit in Oss
Kunnen ontvangen van aanvragen en meldingen	Onderdeel van projectdigitalisering. Verloopt volgens planning
Proces vergunningaanvragen en meldingen ingericht	Loopt. Planning: proces is voor de zomer in beeld en tijdig ingericht
Kunnen beoordelen van vergunningaanvragen: voldoende kennis bij beoordelaars	Onderdeel van opleidingsplan. Opleiding vergunningsverleners in mei 2020
Kunnen aanleveren van indieningsvereisten	Betreft omzetten vragenbomen die nu in OLO zijn opgenomen, afstemming met andere overheden en ODBN, kunnen toepassen van toepasbare regels. Dit is ondergebracht in het project dienstverlening/vergunningen
Gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit ingesteld	Onder de omgevingswet is een adviescommissie alleen verplicht voor vergunningaanvragen die een Rijksmonument betreffen. Wij kennen al een commissie ruimtelijke kwaliteit en een monumentencommissie, en het welstandsbeleid is recent herzien. We beoordelen in 2020 of aanpassingen nodig zijn.
Vergunningverlening aangepast op de Wkb	Naast de omgevingswet wordt ook de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) van kracht. Deze maakt geen onderdeel uit van ons programma invoering omgevingswet, maar we vermelden hem hier omdat de VNG dit heeft opgenomen in haar lijst van minimale vereisten
Proces verkennen in initiatief ingericht	Maakt onderdeel uit van de lijn Anders werken, onderdeel werkprocessen.
Participatie bij initiatieven ingericht	Participatie bij initiatieven is in principe een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Maar de raad kan nadere eisen stellen t.a.v. door de raad aan te wijzen buitenplanse afwijkingen. Ook moeten we besluiten hoe we participatie bij initiatieven beoordelen en welke rol de gemeente hier zelf in wil spelen. Hierover moet uiterlijk eind 2021 een besluit genomen worden
Toezicht en handhaving ingericht	Maakt onderdeel uit van het project dienstverlening/vergunningen. Afstemming met andere overheden en adviesdiensten (ODBN) is hier een belangrijk onderdeel en vindt plaats in regionaal overleg
Toezicht en handhaving aangepast aan de Wkb	Zie eerdere opmerking over Wkb

Kunnen wijzigen van omgevingsplan	Dit vereist aanpassing van het werkproces (onderdeel van Anders werken, onderdeel werkprocessen), aanpassing van de software (onderdeel van het project digitalisering) en een aantal keuzes (onderdeel van het project omgevingsplan). Het laatste vereist ook besluitvorming door de raad
Kunnen werken met een tijdelijk omgevingsplan	Maakt onderdeel uit van het opleidingsprogramma
Kunnen uitvoeren gedecentraliseerde bodemtaken	Maakt onderdeel uit van de opdracht van de afdeling IBOR. Hierover is overleg met de provincie en de ODBN.
Kunnen toepassen procedures en regels voorkeursrecht en onteigenen	Maakt onderdeel uit van het opleidingsprogramma
Kunnen toepassen procedures en regels kostenverhaal	Maakt deel uit van het opleidingsprogramma
Legesmodel, mandaten en planschade aangepast	Maakt onderdeel uit van het project dienstverlening/vergunningen
Financiële arrangementen met uitvoeringsdiensten herzien	Afspraken over wijzigingen in taken en financiering verlopen via de bekende kanalen. Dat betekent dat dit jaar in het overleg met met name de ODBN gekeken wordt of er consequenties zijn
Verstrekken informatie over de omgevingswet	Deze actie verschuift ivm het uitstel van de wet naar 2 ^e helft 2021. We maken waar mogelijk gebruik van landelijke middelen
Advies	
Ambitie, strategie, aanpak en financiën bepaald	In programmaplan. Planning vaststelling programmaplan en overige raadsbesluiten volgt in maart.
Kunnen opstellen en aanleveren vragenbomen	Dit vraagt software, kennis en een keuze over de manier waarop en wanneer we vragenbomen willen gebruiken. Maakt onderdeel uit van het project dienstverlening (kennis en keuzes) en project digitalisering (software).
Snelle dienstverlening voor topactiviteiten ingericht	We pakken de top-activiteiten als eerste op bij het maken van toepasbare regels. Dit is een belangrijke stap richting snelserviceformules. De snelservice zelf maakt nog geen onderdeel uit van het programma
Planning gemaakt voor nieuw omgevingsplan	Het voornemen is om in Q4 2021 te besluiten hoe en in welk tempo we werken aan een omgevingsplan conform de wet

Kennis vergaard over het kerninstrument programma	Gebruik van programma's is afhankelijk van de keuzes die in de omgevingsvisie en omgevingsplan gemaakt worden. We beginnen dan ook met de uitwerking van het instrument programma wanneer de contouren van de visie duidelijk zijn. Nb vooralsnog zijn er voor Oss geen verplichte programma's
Omgevingsvisie in voorbereiding	We maken in 2020/2023 een visie
Monitoring en evaluatie ingericht	Met het maken van de omgevingsvisie en het omgevingsplan ontwikkelen we ook de monitoring. Dit doen we dus nog niet in 2020.
Veranderopgave na 2021 bepaald	We voorzien nu dat we een aantal activiteiten gericht op het anders werken doorlopen in 2021. A.d.h.v. de resultaten moeten we beoordelen wat er daarna nodig is.

Bijlage 2: Doelen- en inspanningennetwerk

DIN programma Omgevingswet

Onderscheidende implementatiestrategie
Focus op urgente onderdelen en lef om te experimenteren

Ambitie Oss:

Samen met inwoners, ondernemers en bezoekers geven we invulling aan een fijne leef-, woon- en werkomgeving waarin initiatieven de ruimte krijgen.

Wij stellen de gebruikers –onze inwoners en ondernemers – en de maatschappelijke opgaven centraal en denken vanuit het initiatief. Dit doen we binnen de grenzen van een basiskwaliteit die we op basis van de dialoog met de samenleving vaststellen.

4 Ambities Omgevingswet

Inzichtelijkheid

Voorspelbaarheid
en gebruiksgemak

Samenhangende benadering

Beleid, besluitvorming en
regelgeving

Bestuurlijke

afwegingsruimte

Versnellen en verbeteren

besluitvorming

Ambities Oss

In 2022 werken vanuit de
behoefte/situatie in de samenleving

In 2022
starten
we bij
het initiatief

In 2022
benaderen
we onze fysieke
leefomgeving integraal

In 2024 werken we volledig integraal

In 2024 staan
onze inwoners
en maatschappelijke
opgaven centraal,
we kijken per
opgave wat nodig is

In 2024 bieden
We ruimte aan
initiatieven en
ideeën vanuit de
samenleving om
tot ontplooiing te komen

Programmalijn 1 Anders werken

Houding en gedrag
Werkprocessen
Opleidingsprogr.
.....

Programmalijn 2 Kerninstrumenten

Omgevingsvisie
Omgevingsprogr
Omgevingsplan
Omgevingsverg.
Participatie

Programmalijn 3 Digitalisering

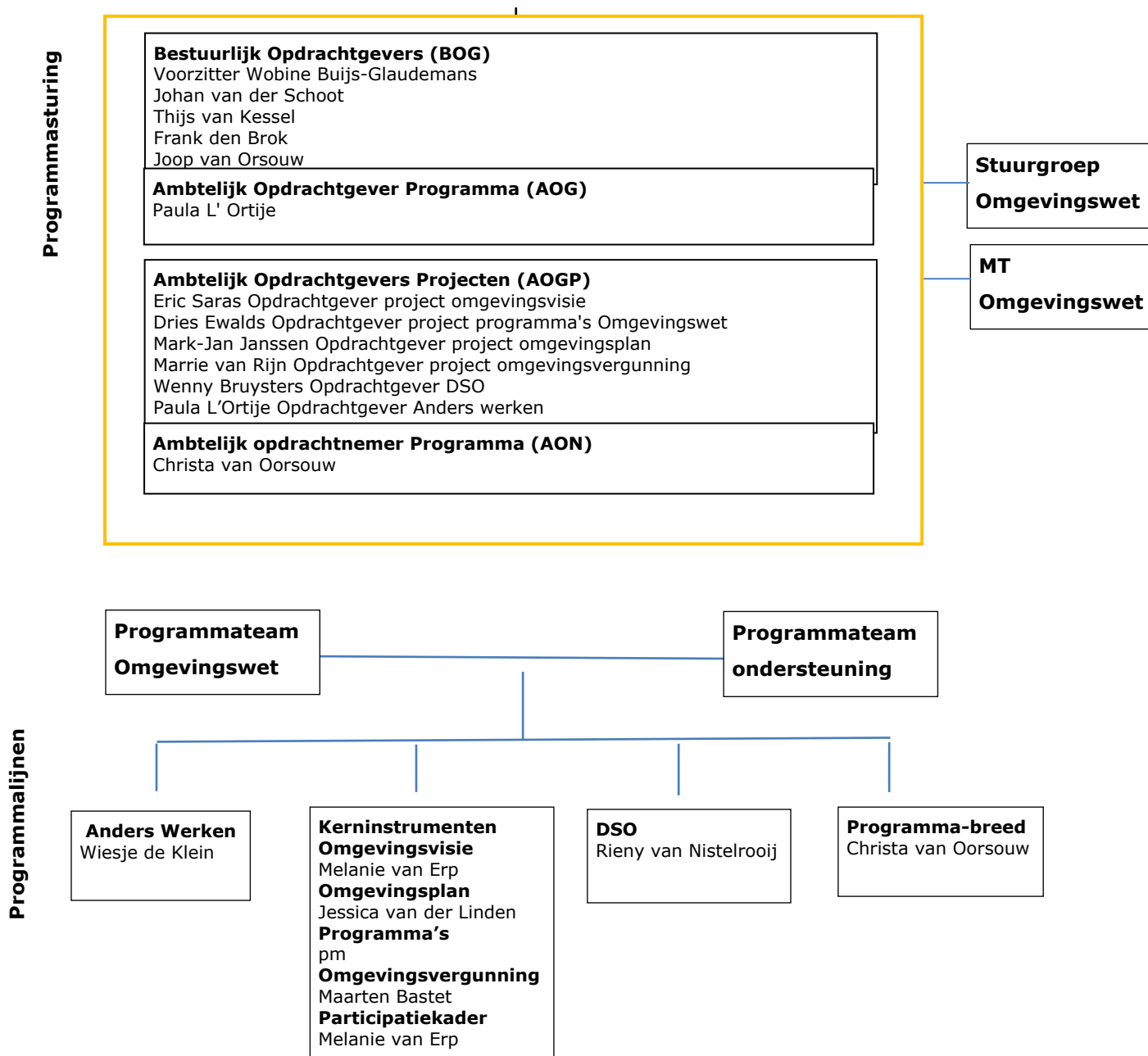
Aansluiting DSO
Aanpassen software
VTH en RO

Programmalijn 4 Programmabreed

Organisatie programma
Voortgangsrapportages
Communicatie
Financiën

Bijlage 3: programma-organisatie

De invoering van de Omgevingswet wordt via een programmatische aanpak aangestuurd. De organisatie van het programma is hieronder schematisch weergegeven.

De Raadswerkgroep Omgevingswet Oss ROO

De raadswerkgroep bestaat uit raadsleden -1 lid en 1 vervanger per fractie-, de griffier, de leden van de stuurgroep, de ambtelijk opdrachtgever en de programmamanager. De griffier is voorzitter van de raadswerkgroep.

Bestuurlijk opdrachtgevers (BOG)

De burgemeester is coördinerend bestuurder en daarnaast opdrachtgever voor de onderdelen Anders werken, digitalisering en dienstverlening.

Johan van der Schoot is opdrachtgever voor de omgevingsvisie, omgevingsplan en omgevingsvergunning.

Binnen de omgevingsvisie zijn vijf onderdelen benoemd, waarvoor verschillende bestuurlijke trekkers zijn aangewezen:

Voor het fundament en het buitengebied: Johan van der Schoot

Voor het stedelijk gebied: Joop van Orsouw

Voor de stadjes en kernen: Kees van Geffen

Voor de regio en economie: Frank den Brok

Voor participatie: Thijs van Kessel

Gezien de brede verantwoordelijkheid binnen het college functioneert het college als stuurgroep Omgevingswet, aangevuld met de ambtelijk opdrachtgever en opdrachtnemer van het programma. De burgemeester is voorzitter van de stuurgroep.

Taken en verantwoordelijkheden BOG

- Bepalen in samenspraak met de ambtelijk opdrachtgever, de programmamanager Omgevingswet en de projectleiders de programmadoelen en de (project)resultaten.
- Verzorgen de afstemming met het college en het informeren van de gemeenteraad.
- Zijn betrokken bij het opstellen van raadsvoorstellen.
- Zetten zich ervoor in dat de benodigde budgetten beschikbaar komen.
- Zijn woordvoerder van het programma.

Ambtelijk opdrachtgever (AOG)

De directeur Ruimte en economie is ambtelijk opdrachtgever van het programma en daarmee op ambtelijk niveau verantwoordelijk voor het programma. De uitvoering van het programma is gedelegeerd aan de implementatiemanager Omgevingswet (AON).

Taken en verantwoordelijkheden AOG

- Bepaalt in samenspraak met de bestuurlijk opdrachtgevers en de implementatiemanager Omgevingswet de programmadoelen en het resultaat.
- Stelt gedelegeerd ambtelijk opdrachtgevers voor de deelprojecten aan.
- Is verantwoordelijk voor heldere programmaopdrachten.
- Heeft een directe rol in de totstandkoming van programmabudgetten en eventuele wijzigingen hierin.
- Maakt afspraken over de inzet van middelen en mensen.
- Vraagt de stuurgroep en/of directie om actie indien risico's en issues het programma in gevaar brengen.
- Betreft en informeert de lijnafdelingen en management bij het ontwerpen en doorvoeren van organisatorische veranderingen.
- Is voorzitter van het MT Omgevingswet.
- Pleegt regelmatig overleg met de bestuurlijk opdrachtgever, de ambtelijk opdrachtgevers op projectniveau en de implementatiemanager Omgevingswet.
- Pleegt regelmatig overleg met de gemeentesecretaris en de programmamanager werken volgens de bedoeling.
- Informeert de directie en het MT over het programma.
- Stuurt de implementatiemanager Omgevingswet aan.

Ambtelijk opdrachtgevers op projectniveau (AOGP)

De ambtelijk opdrachtgevers op projectniveau zijn verantwoordelijk voor de deelprojecten binnen het programma. De uitvoering van de deelprojecten is gedelegeerd aan de projectleiders (AONP).

Taken en verantwoordelijkheden AOGP

- Bepaalt in samenspraak met de bestuurlijk opdrachtgevers, de ambtelijk opdrachtgever op programmaniveau, de implementatiemanager en de projectleider het projectresultaat.
- Is verantwoordelijk voor heldere projectopdrachten.
- Maakt afspraken over de inzet van middelen en mensen.

- Vraagt de stuurgroep en/of het MT Omgevingswet om actie indien risico's en issues het project in gevaar brengen.
- Pleegt regelmatig overleg met de bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk opdrachtgever op programmaniveau en de implementatiemanager Omgevingswet.
- Stuurt de projectleider aan.

Ambtelijk opdrachtnemer (AON)

De programmamanager Omgevingswet is de ambtelijk opdrachtnemer van het programma.

Taken en verantwoordelijkheden AON

- Is verantwoordelijk voor het opzetten van een gedragen programmastructuur, programmabesturing, voortgangsrapportagecyclus, uitvoeren van correctieve acties, kostenbeheersing en risicomanagement.
- Pleegt regelmatig overleg met de ambtelijk opdrachtgever en het programmateam over o.a. resultaten, aanpak, doorlooptijd, middelen, rolverdeling, specifieke eisen en wensen.
- Pleegt regelmatig overleg met de andere programmamanagers
- Is verantwoordelijk voor de samenstelling en het goed functioneren van het programmateam.
- Is verantwoordelijk voor het verkrijgen van goedkeuring van de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgever voor het ambitiedocument, het programmaplan en de voortgangsrapportages.
- Monitort het programma en schrijft de voortgangsrapportages.
- Voert het programmaplan uit binnen de gestelde kaders.
- Stuurt op het einddoel en bewaakt de samenhang tussen het programma en de projecten.
- Stakeholder management is een belangrijke taak binnen haar werkzaamheden.

Ambtelijk opdrachtnemer op projectniveau (AONP)

De projectleiders van de projecten binnen het programma zijn de ambtelijk opdrachtnemers op projectniveau.

Taken en verantwoordelijkheden AONP

- Is verantwoordelijk voor de realisatie van de projectresultaten.
- Geeft leiding aan en draagt inhoudelijk bij aan het project, zodat het project binnen vooraf vastgestelde kaders (zoals tijd, kwaliteit, geld, etc.) wordt afgerond en dat het resultaat, na oplevering, op vooraf vastgestelde wijze bijdraagt aan het doel.
- Zorgt ervoor dat hij voldoende en kwalitatief adequate mensen en middelen beschikbaar krijgt en plant, verdeelt en bewaakt de noodzakelijke activiteiten.
- Is verantwoordelijk voor de realisatie van het project binnen gestelde kaders GROTIK.
- Stuurt op risico's en issues, levert voortgangsrapportages aan bij het programmamanagement.
- Pleegt regelmatig overleg met de ambtelijk opdrachtgever op projectniveau en implementatiemanager Omgevingswet over o.a. resultaten, aanpak, doorlooptijd, middelen, rolverdeling, specifieke eisen en wensen.
- Is lid van het programmateam en stemt daar af met de andere projecten en sporen
- Bepaalt in samenspraak met de bestuurlijk opdrachtgever en ambtelijk opdrachtgever op projectniveau het projectresultaat.
- Stelt een projectopdracht en plan van aanpak op, zorgt voor het verkrijgen van draagvlak van belanghebbenden en voor goedkeuring.
- Brengt de (tussen)resultaten ter bespreking in het programmateam, aansluitend richting ambtelijke en bestuurlijke opdrachtgever.
- Is verantwoordelijk voor de samenstelling en het goed functioneren van de projectgroep.
- Is verantwoordelijk voor het opstellen van de beslisdocumenten.
- Bewaakt het projectbudget.

Programma-ondersteuning

Programma-ondersteuning ondersteunt de AON en AONP's bij de dagelijkse uitvoering van het programma. Programma-ondersteuning is verantwoordelijk voor secretariële ondersteuning,

documentmanagement, opstellen kaders en formats, financieel kostenmanagement, planning en verantwoordingsmanagement. Naast algemene ondersteuning is specifieke ondersteuning op het vlak van communicatie.